

Arbets- och företagsnämnden

Ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Riksdagen har beslutat om en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa unga vuxna som kom till Sverige som ensamkommande barn och som drabbats av långa handläggningstider. Dessa personer ges nu möjlighet att få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Det är cirka 9 200 personer som omfattas av de nya reglerna och enligt Migrationsverkets preliminära beräkning rör det sig om cirka 30 individer för Nackas del. Rättsläget är i dagsläget oklart om huruvida lagen är tillämpbar. Som en följd av detta har Migrationsverket stoppat beslut som beviljar uppehållstillstånd med stöd av den nya lagen fram tills att det finns rättslig vägledning från Migrationsöverdomstolen.

Ärendet

Som en följd av de långa handläggningstiderna hos Migrationsverket är det många av de som kom till Sverige som ensamkommande barn innan den 24 november 2015 som har, eller kommer att ha, hunnit bli vuxna innan Migrationsverket fattat ett beslut i deras asylärende. Därför har riksdagen beslutat om en ny möjlighet för denna grupp att få uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Lagändringen är tillfällig och ansökan måste skickas in mellan den 1 juli och 30 september 2018.

De som ges en ny möjlighet till uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå är de ensamkommande unga som:

- ansökte asyl senast den 24 november 2015
- registrerades som ensamkommande barn vid ansökan
- var 18 år eller äldre när beslut om utvisning fattades
- fick vänta mer än 15 månader på beslut från Migrationsverket
- fick beslut om utvisning den 20 juli 2016 eller senare

- studerar eller har studerat och har för avsikt att studera på gymnasienivå,
- befinner sig i landet
- inte begått brott och inte bedöms utgöra en säkerhetsrisk

Uppehållstillstånd enligt förslaget gäller för alla utbildningar på gymnasienivå, introduktionsprogram, komvux, sårvux, folkhögskola och de så kallade yrkespaketen. Uppehållstillståndet gäller i 13 månader och därefter är det möjligt att ansöka om ett förlängt uppehållstillstånd beroende på utbildningens längd. Efter fullföljd utbildning kan personerna ansöka om ett sex månader långt uppehållstillstånd. Om den enskilde får ett arbete som bl.a. möjliggör försörjning kan ett permanent uppehållstillstånd ges.

Rättsläget är i dagsläget oklart avseende lagens tillämpbarhet. Migrationsdomstolen i Malmö respektive Stockholm har vid prövning av två mål funnit att lagen till viss del är undermålig och inte får tillämpas. Målen har överklagats till Migrationsöverdomstolen och ärendena behandlas där med förtur. Vidare har Migrationsdomstolen i Göteborg begärt förhandsavgörande från EU-domstolen för att få rättslig vägledning i hur ärendena ska hanteras. Som en följd av det oklara rättsläget har Migrationsverket valt att tillfälligt stoppa beslut som beviljar uppehållstillstånd med stöd av den nya lagen. Migrationsverket fortsätter dock att fatta beslut om avslag i ärenden där det är uppenbart att den sökande inte uppfyller grundkraven för att få uppehållstillstånd med stöd av den nya gymnasielagen.

Hur påverkas kommunen av de nya reglerna?

Inledningsvis kan noteras att det mot bakgrund av osäkerheten kring den nya lagens tillämpbarhet är svårt att med säkerhet uttala sig om vilka konsekvenser lagändringen innebär för kommunen.

Enligt Migrationsverkets preliminära beräkningar rör det sig om cirka 30 individer för Nackas del som med anledning av lagändringen ges en ny möjlighet att beviljas uppehållstillstånd. De som beviljas uppehållstillstånd har möjlighet att ansöka om studiemedel och studiebidrag från Centrala Studiestödsnämnden. Utgångspunkten är att dessa personer på egen hand ska ordna boende.

Under sommaren har fem ärenden aktualiserats i Nacka kommun. Dessa personer har ansökt om ersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande (LMA) och i enlighet med riktlinjerna beviljats 71:-/dag. Dessa pengar kommer att återsökas från Migrationsverket.

Ekonomiska konsekvenser

Utbildningskostnaderna är svårprognostiserade. En helårsstuderande kostar mellan 40 000 och 60 000 kronor per år. Det innebär att kostnaderna skulle kunna bli 1,8 miljoner kronor per år förutsatt att samtliga läser heltid och utan något statsstöd.

Konsekvenser för barn

De nya reglerna medför inga konsekvenser för barn då beslutet avser vuxna personer som fyllt 18 år.

Frida Plym Forshell
Arbetsmarknadsdirektör

Anna-Carin Jevrell Monié
Gruppchef
Etableringsenheten